

РОЗВИТОК РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Розширення зовнішньоекономічних та торговельних зв'язків зумовлює необхідність до пошуку нових підходів в розвитку інфраструктури нового типу, яка б забезпечувала максимальну ефективність транспортування вантажів. Виникає необхідність у створенні логістичної системи, яка утворює об'єднану систему та забезпечить перехід від процесу фізичного перевезення до області транспортно-логістичних послуг.

Одним з напрямків дослідження формування і функціонування логістичної системи є аналіз досвіду зарубіжних країн, які досягли найкращих результатів у даній сфері. Найбільш об'єктивним показником розвитку логістики на сучасному етапі є Індекс ефективності логістики (**Logistics Performance Index — LPI**), який визначає рівень розвитку логістичної системи країни.

Дослідження проводяться раз на два роки за участю 160 країн світу. Значення індексу LPI (від 1 до 5 балів) визначається на основі оцінки шести показників: ефективності митного оформлення; якості торгової та транспортної інфраструктури; простоти організації міжнародних перевезень за конкурентоспроможними цінами; якості і компетентності логістичних послуг; можливості відстеження проходження вантажів; своєчасності поставок. Чим вище показник індексу країни, тим більш розвиненою є її логістична система (табл.).

Таблиця

Оцінка ефективності логістики у деяких країнах світу у 2014 році

Рейтинг LPI	Країна	Значення індексу	Діяльність митниці	Розвиток інфраструктури	Організація міжнародних перевезень	Компетентність в області логістики	Система пошуку та відстеження	Своєчасність поставок
1	Німеччина	4,12	4,10	4,32	3,74	4,12	4,17	4,36
2	Нідерланди	4,05	3,96	4,23	3,64	4,13	4,07	4,34
3	Бельгія	4,04	3,80	4,10	3,80	4,11	4,11	4,39
4	Англія	4,01	3,94	4,16	3,63	4,03	4,08	4,33
5	Сінгапур	4,00	4,01	4,28	3,70	3,97	3,90	4,25
6	Швеція	3,96	3,75	4,09	3,76	3,98	3,97	4,26
7	Норвегія	3,96	4,21	4,19	3,42	4,19	3,5	4,36
8	Люксембург	3,95	3,82	3,91	3,82	3,78	3,68	4,71
9	США	3,92	3,73	4,18	3,45	3,97	4,14	4,14
10	Японія	3,91	3,78	4,16	3,52	3,93	3,95	4,24
61	Україна	2,98	2,69	2,65	2,95	2,84	3,20	3,50

Джерело: Складено автором за даними <http://lpi.worldbank.org/>

За результатами дослідження найбільш розвиненою в логістичному плані країною світу, визнана Німеччина. Підсумкове значення її індексу становить 4,12 бала. Трійку кращих глобального списку доповнили два географічних сусіда лідера рейтингу - Нідерланди (4,05 бала) і Бельгія (4,04).

Логістичний гігант США вдруге знаходиться лише на дев'ятому місці рейтингу. Це пояснюється рядом економічних факторів та активним розвитком логістики в провідних європейських країнах.

Азійський регіон в першій десятці представляють лише дві країни а саме Сінгапур (4,00, 5-те місце), який 2 рази займав лідируюче місце рейтингу, та замикає десятку Японія. Показово,

що остання поступається в рейтингу Сполученим штатам всього на 0,01 бала та суттєво поступається лише за показником відстеження вантажів.

Логістичний ринок України відстає від розвинутих країн, хоча спостерігається певний прогрес. Так Україна зайняла 61-місце, рейтинг склав 2,98 бала – тоді Україна зайняла 66 місце, індекс становив 2,85. Цьому у великій мірі сприяли зокрема логістичні проекти до Євро-2012 та поступовий розвиток логістики в країні в цілому. При цьому найбільш розвинутою ланкою логістичної системи нашою країни є своєчасність поставок (оцінка – 3,5), при цьому доволі низко оцінюється діяльність митниці та розвиток інфраструктури, що значно гальмує розвиток в даній сфері.

Розвиток ринку логістичних послуг в країнах з ринковою економікою пов'язаний з значним розвитком надання додаткових послуг який спостерігався в кінці ХХ-початку ХХІ сторіччя. Так традиційні операції з перевезення стали супроводжуватися послугами по складській обробці, таруванню й транспортуванню готової продукції. Тим самим додаткові сервісні послуги логістичного характеру сприяли розширенню асортиментного набору товарів і послуг компаній.

У сфері товарного обігу були знайдені істотні ресурсні резерви, що компенсують в умовах ринкової конкуренції витрати по задоволенню постійно зростаючих запитів споживачів. Додаткові витрати відшкодовуються в основному за рахунок оптимального розміщення складів, оптимальної величини партій поставки продукції, раціональних транспортних маршрутів, впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, включаючи й інформаційні, у супроводі вантажів, у складуванні й вантажно-розвантажувальних роботах у процесі логістичного обслуговування споживачів.

Іншою причиною стала адекватність використання логістичних методів керування по застосуванню компаніями своїх технологій комунікаційних запасів, впровадженню складських і міжскладських інформаційних систем. Використання механізму логістичного керування матеріальними і товарними потоками сучасними засобами інформації, супроводу, методами й інструментами економічних розрахунків, програмним забезпеченням, новітнім устаткуванням і обчислювальною технікою.

Європейський Союз являє собою розвинену, глибоко інтегровану систему тому ринок логістичних послуг ЄС пов'язаний з розвитком глобальної трансєвропейської мережі логістичних центрів та розробкою проектів, пов'язаних з логістикою в загальноєвропейському масштабі. Наукові, методичні розробки й заходу щодо логістики в Західній Європі спрямовані на скорочення витрат по експортних і імпорتنних поставках, на послуги при перетині кордонів, простою транспорту в пунктах прикордонного, митного контролю, утримання прикордонної інфраструктури.

Основною тенденцією в розвитку логістики у західноєвропейських країнах є формування загальноєвропейської системи руху товарів. У цій системі передбачається наявність декількох опорних європейських центрів логістики та великої кількості взаємодіючих з ними регіональних і національних центрів. Таке рішення покликано оптимізувати товарні потоки й скоротити процес руху товарів.

Також важливою відмінною рисою розвитку європейської логістики є високий рівень її інтегрованості, що забезпечує, з одного боку, стандартизацію послуг, з іншого – спрощення митного оформлення. У Євросоюзі активно функціонує ряд великих транспортно-логістичних компаній, що мають розгалужену мережу представництв, складських об'єктів, терміналів, комплексів по всьому європейському регіону та за його межами. Переважно для оптимізації транспортних потоків і полегшення проходження митних процедур створюються глобальні об'єднання, поширюють свій вплив на цілі регіони і навіть материка.

Проведений аналіз закордонного досвіду розвитку ринку логістичних послуг в індустріально розвинених країнах показує наявну потребу в розробці конкретного теоретичному апарату, методології й практичному інструментарії та національного регулювання логістики.